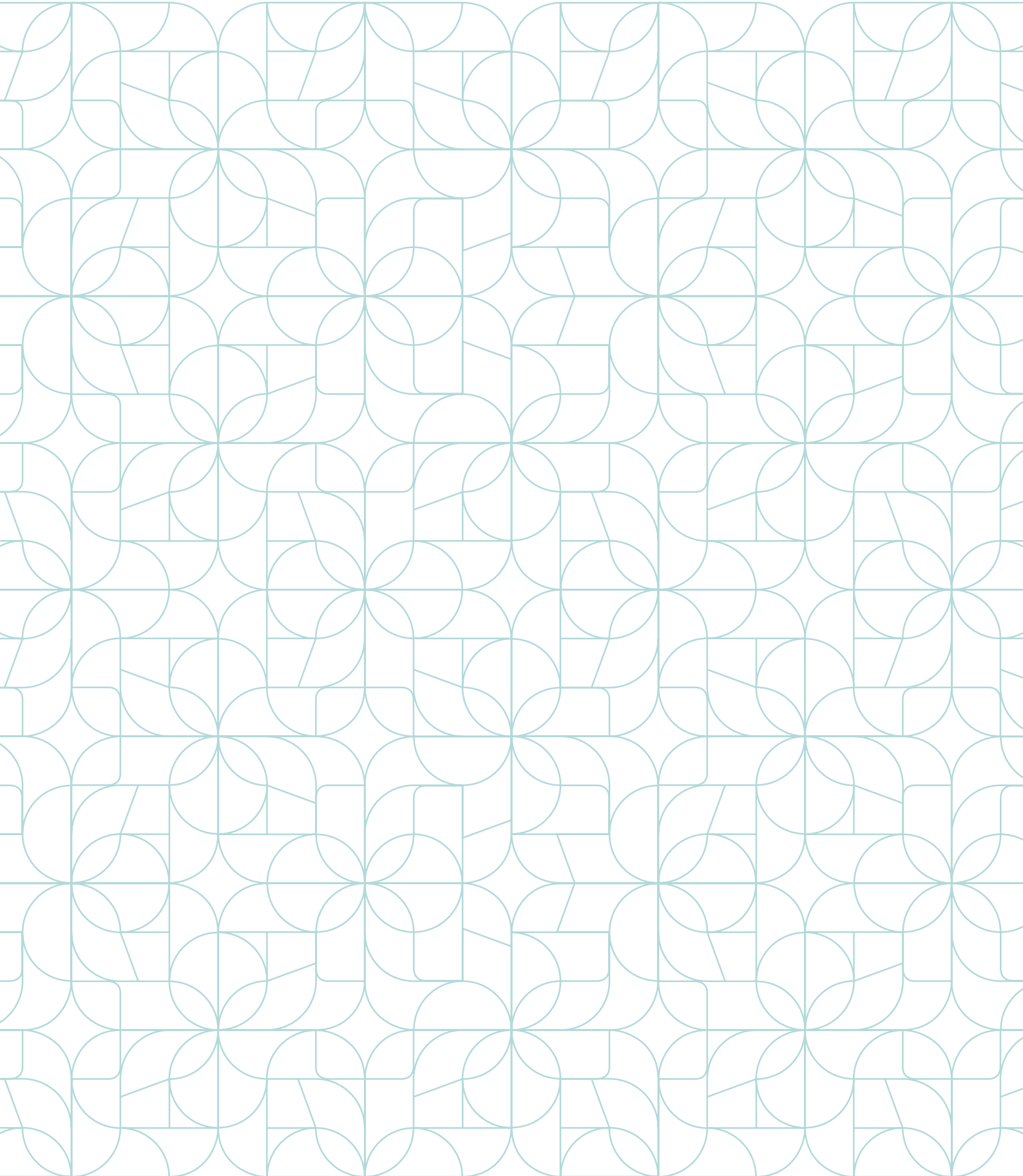

Budgetunderlag 2021-2023

Citera gärna ur IVO:s publikationer, men ange alltid källa. Kom ihåg att bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Rapporten finns publicerad på www.ivo.se

Artikelnr | IVO 2020-4

Utgiven | Februari 2020, www.ivo.se

Innehåll

Förslag	4
Kort om IVO	5
Utgångspunkter	6
Förslag till finansiering.....	9
Räntekontokredit och anslagskredit.....	9
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomstitel	10
<i>Avgift för tillståndsprövning och tillsyn över blod- och vävnadsverksamheter</i>	<i>11</i>
<i>Avgifter för tillståndsprövning för upphandling inom välfärden</i>	<i>11</i>
<i>Avgifter avseende biståndsbedömt trygghetsboende.....</i>	<i>13</i>
<i>Sanktionsavgifter i processen för ej verkställda beslut och gynnande domar.....</i>	<i>13</i>
Investeringar i anläggningstillgångar	14
<i>Lokalrelaterade investeringar</i>	<i>15</i>
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	<i>15</i>
Låneram för verksamhetsinvesteringar.....	16
Lokalförsörjning	17

Förslag

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har ett omfattande uppdrag. I takt med den utveckling som sker på vård- och omsorgsområdet kommer komplexiteten och omfattningen av det öka. IVO måste därför ha en överblick av hälso- och sjukvården och omsorgen, i syfte att kunna följa och agera på de största riskerna och bristerna. Detta är särskilt viktigt i den transformation vården och omsorgen är i. Vi måste dessutom få genomslag i vård- och omsorgssystemet och bidra med lärande till detsamma.

IVO har ett utvecklingsarbete att göra för att lyckas med detta. För det är planeringsramarna för 2021-2023 så som de har aviserats i budgetpropositionen¹ otillräckliga. IVO har dessutom haft regeringens uppdrag att föreslå hur myndigheten kan bidra till den pågående omställningen i hälso- och sjukvården till en god och nära vård, vilket kräver ytterligare resurser.

IVO föreslår därför att regeringen

- föreslår riksdagen att fastställa anslaget för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 8:2 Inspektionen för vård och omsorg till 782 miljoner kronor, varav fem miljoner är tillfälliga medel, för år 2021, 821 miljoner kronor för år 2022 och 862 miljoner kronor för år 2023,
- fastställer en låneram som uppgår till 35 miljoner kronor för investeringar i anläggningstillgångar för åren 2021-2023,
- fastställer en anslagskredit för respektive år under perioden 2021-2023, under förutsättning att yrkade medel tillställs IVO, som får uppgå till tre procent av tilldelat anslag, samt
- fastställer att krediten på räntekontot i Riksgäldskontoret uppgår till 30 miljoner kronor.

Inledningsvis redovisas utgångspunkter för IVO:s förslag. Det samlade förslaget till finansiering för åren 2021-2023 redovisas därefter och följs av IVO:s totala investeringsbehov i anläggningstillgångar.

¹ Prop. 2019/20:1, utgiftsområde 9, s. 72f

Kort om IVO

IVO finns till för vård- och omsorgstagarna. Syftet med verksamheten är att genom tillsyn och tillståndsprövning bidra till en vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter. Vår vision är att vi har koll, skapar lärande och gör vården och omsorgen säkrare och bättre.

IVO:s främsta uppgifter är att svara för tillsyn och tillståndsprövning inom hälso- och sjukvård och därmed jämförlig verksamhet, socialtjänst och verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Tillsynsuppdraget omfattar även handläggning av anmälningar, till exempel enligt lex Sarah och lex Maria, enskilda personers klagomål på hälso- och sjukvård och socialtjänst och kommunernas skyldighet att rapportera ej verkställda beslut. Myndigheten ansvarar också för register över verksamheter inom vård- och omsorgsområdet. Den lagstiftning som styr vår verksamhet är i huvudsak patientsäkerhetslagen (2010:659), socialtjänstlagen (2001:453) (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och LSS.

IVO:s verksamhet bedrivs vid två myndighetsövergripande avdelningar och vid avdelningen för tillståndsprövning i Stockholm samt vid sex regionala tillsynsavdelningar runt om i landet. Sammanlagt har IVO cirka 750 anställda.²

² I december 2019 hade IVO 749 anställda.

Utgångspunkter

Förändringar i omvärlden ställer ökande krav på IVO

IVO har ett omfattande uppdrag. IVO har tillsyn över hela vården och omsorgen som innefattar bland annat 225 000 legitimerade personer inom hälso- och sjukvården, 102 sjukhus, 4 400 tandvårdskliniker, 1 400 öppenvårdsapotek, 2 300 särskilda boenden för äldre och frekvenstillsyn över 1 000 boenden för barn och unga.³ Därtill prövar vi tillstånd för privata utförare av bland annat hemtjänst, personlig assistans och särskilda boenden för äldre.

Den sektor vi verkar inom, vården och omsorgen, är i transformation. Till stor del både består den av och beror den på den tekniska och medicinska utvecklingen samt den demografiska utvecklingen. Utvecklingen får självklart konsekvenser även för tillsynen och tillståndsprövningen. I takt med den utveckling som sker på vård- och omsorgsområdet kommer komplexiteten i och omfattningen av vårt uppdrag att öka. Detta har vi påtalat i tidigare budgetunderlag. Där har vi också aviserat för ett kommande behov av resurser. Det är inte längre ett kommande behov utan ett behov här och nu.

Till år 2030 förväntas Sveriges befolkning öka med ungefär en miljon människor. Förhållandevis ökar antalet äldre mest. Även andelen äldre i befolkningen ökar medan andelen i förvärsaktiv ålder förväntas minska.⁴ Den demografiska utvecklingen innebär en utmaning eftersom behovet av välfärdstjänster ökar.

Med ett ökat behov av välfärdstjänster följer ett ökat behov av en effektiv tillsyn och tillståndsprövning. IVO:s uppdrag är redan idag omfattande. Med våra relativt begränsade resurser måste vi vara där och göra det som gör mest nytta för patienter och brukare samt bidra med lärande. Men dagens resurser är inte tillräckliga för att till fullo utföra vårt uppdrag i en sektor som växer och blir med komplex.

Exempelvis kommer tillståndsprövningen kräva mer resurser om behovet av välfärdstjänster möts med exempelvis fler särskilda boenden för äldre. Vad gäller tillsynen ser vi redan idag att patienter och brukare utsätts för allvarliga konsekvenser och risker när det inte finns tillräckligt med personal eller kompetens. Med tanke på befolkningsprognosen finns det skäl att tro att dessa brister ökar i omfattning.

Befolkningsförändringen sker samtidigt som en ökad digitalisering och teknikutveckling i samhället. Att nyttja digitaliseringens och teknikutvecklingens möjligheter beskrivs ofta som nycklar till att klara utmaningarna som vården och omsorgen står inför. Bland

³Socialstyrelsen, *Nationella planeringsstödet 2019*, s. 16, 2019. SKR, *Vården i siffror* <https://vardenisiffror.se/>, 2020-01-24. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), *Tandvårdsmarknaden*, <https://tlv.se/tandvard/tandvardsmarknaden.html>, 2020-01-24. TLV, *Apoteksmarknaden*, <https://tlv.se/apotek/apoteksmarknaden.html>, 2020-01-24. Uppgifter från Omsorgsregistret, 2019-08-01, samt IVO:s frekvenstillsyn av boenden för barn och unga under 2019.

⁴ SCB, *Sveriges framtida befolkning 2019-2017*, 2019.

https://www.scb.se/contentassets/24496c5905454373b2910229c29001ec/be0401_2019i70_sm_be18sm1901.pdf

möjligheterna finns att ge avancerad sjukvård i hemmet och behandling på distans, att med hjälp av AI handlägga ärenden inom socialtjänsten och med hjälp av välfärdsteknik uppmärksamma behov inom äldreomsorgen.

Med möjligheterna kan även risker följa. Frågor om personlig integritet, ansvar, informationssäkerhet och tillgänglighet ställs på sin spets. Att följa denna utveckling och ställa dessa frågor är nödvändigt för att IVO ska kunna bedriva en tillsyn och tillståndsprövning som är legitim, träffsäker och relevant. En legitim, träffsäker och relevant tillsyn är i sin tur en förutsättning för att vi ska få genomslag i vård- och omsorgssystemet och bidra med lärande till detsamma. Med andra ord en förutsättning för att vi ska göra nytta.

Mot bakgrund av den transformation som vård- och omsorgssystemet genomgår är det särskilt viktigt att IVO har en överblick av hälso- och sjukvården och omsorgen. För det krävs data. Data kan hjälpa oss att se helheten såväl som mönster och trender. En förutsättning för att förstå och agera i den ökande komplexiteten. Med en överblick kan vi följa och agera på de största riskerna och bristerna, på såväl system- som enhetsnivå. Där är vi inte idag. IVO har ett arbete att göra för att nyttja data som en strategisk resurs. IVO behöver också identifiera de områden där data saknas. För detta arbete krävs ytterligare resurser till myndigheten.

Sammanfattningsvis har IVO ett utvecklingsarbete att göra. För att bedriva detta arbete, och således utföra vårt uppdrag i takt med den utveckling som sker, krävs ytterligare resurser. Planeringsramarna för 2021-2023 så som de har aviserats i budgetpropositionen⁵ är otillräckliga. Samtidigt måste finansieringen av IVO skapa en stabilitet och långsiktighet. Detta har IVO påpekat i tidigare budgetunderlag och Riksrevisionen lyft som väsentligt för att skapa goda förutsättningar för vår verksamhet.⁶ IVO föreslår därför istället ett gradvis ökande anslag. På så sätt kan vi följa utvecklingen samtidigt som vi får en stabilitet, förutsägbarhet och långsiktighet i verksamheten.

IVO måste bedriva ett utvecklingsarbete och göra särskilda insatser för att bidra i omställningen till en god och nära vård

Utöver de resurser som krävs för IVO:s utvecklingsarbete, krävs resurser för att IVO ska kunna bidra till den pågående omställningen i hälso- och sjukvården till en god och nära vård. Ett bidrag som IVO haft i uppdrag av regeringen att föreslå former för.

IVO kan konstatera att den påbörjade omställningen är komplex och omfattande. Den innefattar inte enbart förändringar i dagens primärvård. Hela hälso- och sjukvårdssystemet måste omfattas av förändringen. Förändringsarbetet kommer kunna medföra nya möjligheter men också nya risker ur ett patient- och brukarperspektiv. IVO:s ansvar för tillsyn och tillståndsprövning inom vården och omsorgen är mot denna bakgrund central.

⁵ Prop. 2019/20:1, utgiftsområde 9, s. 72f

⁶ Riksrevisionen, RiR 2019:33 *Inspektionen för vård och omsorg - en tillsynsverksamhet med förhinder*, s. 65f och 68, 2019. Se exempelvis IVO, *Budgetunderlag 2020-2022*, 2019 och IVO, *Budgetunderlag 2019-2021*, 2018.

Två av utgångspunkterna för att utforma IVO:s bidrag till omställningen är långsiktighet och helhetsperspektiv. Omställningsarbetet kommer att ta tid och behöver bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt. I utredningen Samordnad utveckling för god och nära vårds delbetänkande beskrivs en tidshorisont fram till 2027.⁷ Det finns anledning att tro att arbetet behöver fortsätta även därefter. Ska IVO:s bidrag till omställningen bli effektivt behöver därför även IVO:s utveckling ske i ett långsiktigt perspektiv.

Vidare behövs ett helhetsperspektiv i omställningen, vilket IVO kan bidra med. Genom vårt tydliga mandat att hantera data som behövs för tillsynen har IVO goda möjligheter att skapa en överblick av kvalitet och säkerhet i vården. En sådan överblick behövs för att kunna identifiera risker och brister i exempelvis samordning runt patienten, tillgänglighet eller multidisciplinärt omhändertagande.

Ett mål för tillsynen på detta område skulle vara att anlägga ett systemperspektiv i syfte att följa hela omställningen. Därför skulle IVO behöva kombinera arbete med att kvantifiera risker och brister (på lokal, regional och nationell nivå) och datadriven analys med att följa och analysera konsekvenserna för den enskilde personen.

IVO har identifierat följande åtgärder som angelägna att vidta för att säkerställa ett betydande bidrag i omställningen till en god och nära vård:

- en förstärkning av myndighetens analysförmåga och -kompetens med fokus på bland annat stora datamängder och datadrivna analyser,
- en satsning på inledningsvis tre av myndighetens identifierade nationella riskområden (personer som behöver ett multidisciplinärt omhändertagande, barn med psykisk ohälsa och samsjukliga patienter), samt
- en förstärkning av myndighetens arbete med återkoppling, dialog och lärande i vården och omsorgen, bland annat genom förstärkningar inom förbättringskunskap och kunskap om lärande organisationer.

Som framgår ovan måste IVO vidta åtgärder av dessa slag oavsett, för att få riktigt genomslag i vård- och omsorgssystemet. Utvecklingsarbetet kommer dock inte att nå tillräckligt långt och vårt bidrag till omställningen blir antagligen begränsat om det ska genomföras inom befintliga ramar. Resurstillskott är därför nödvändigt och vi föreslår sådana enligt nedan:

- Förstärkt analysverksamhet: utökning av förvaltningsanslaget 12 miljoner kronor fr.o.m. 2021.
- Utökning av resurserna, inklusive resurser för dialog och lärande: utökning av förvaltningsanslaget 15 miljoner kronor fr.o.m. 2021.
- Köp av externt stöd för initiala utvecklingsinsatser: tillfällig utökning av förvaltningsanslaget 5 miljoner kronor 2021.

⁷ SOU 2017:53 God och nära vård - en gemensam färdplan och målbild, s. 78

Förslag till finansiering

IVO föreslår följande finansiering för åren 2021-2023, i 2020 års prisnivå.

Tabell 1. Förslag till finansiering av verksamheten de tre närmast följande åren

TKR	År 2019 Utfall	År 2020 Prognos	År 2021 Beräkn.	År 2022 Beräkn.	År 2023 Beräkn.
Anslag					
Utgiftsområde 9, anslag 8:2	722 854	767 696	781 807	820 897	861 942
Avgiftsintäkter som får disponeras	0	0	0	0	0
Övriga intäkter som disponeras	1 280	1 200	1 200	1 200	1 200
Summa	724 134	768 896	783 007	822 097	863 142
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel					
2552 Blodverksamhet	1 476	1 500	1 500	1 500	1 500
2552 Vävnads- och cellverksamhet	1 264	1 300	1 300	1 300	1 300
2552 Tillståndsprovning för upphandling i välfärden	47 946	61 000	70 000	81 000	93 000
2552 Biståndsbedömda trygghetsboenden	210	370	430	490	560
2714 Vitesförelägganden	39 821	45 000	45 000	45 000	45 000
Summa	90 717	109 170	118 230	129 290	141 360

I övriga intäkter som disponerats 2019 ingår intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen, reavinst inventarier samt särskilda anställningsstöd. I anslagsprognosen för 2020 ingår ett anslagssparande om 23 567 tusen kronor.

Räntekontokredit och anslagskredit

IVO:s kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret uppgår till 30 miljoner kronor 2020. Vi föreslår inte någon förändring för budgetåren 2021-2023.

Vad gäller en anslagskredit och ett anslagssparande föreslår IVO att dessa sätts till 3 procent av tilldelat ramanslag för respektive år 2021-2023.

Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel

Tabell 2. Avgiftsbelagd verksamhet enligt den indelning som återfinns i regleringsbrevet

TKR	År 2019 Utfall	År 2020 Prognos	År 2021 Beräkn.	År 2022 Beräkn.	År 2023 Beräkn.
Inkomsttitel 2552, Blodverksamhet					
Intäkter	1 467	1 500	1 500	1 500	1 500
Kostnader	841	840	840	840	840
Akkumulerat resultat, utgående	4 977	5 637	6 297	6 957	7 617
Inkomsttitel 2552, Vävnads- och cellverksamhet					
Intäkter	1 264	1 300	1 300	1 300	1 300
Kostnader	1 009	1 000	1 000	1 000	1 000
Akkumulerat resultat, utgående	3 126	3 426	3 726	4 026	4 326
Inkomsttitel 2552, Tillståndsprövning för upphandling i välfärden					
Intäkter	47 946	61 000	70 000	81 000	93 000
Kostnader	109 176	80 000	94 000	111 000	131 000
Akkumulerat resultat, utgående	-61 230	-80 230	-104 230	-134 230	-172 230
Inkomsttitel 2552, Tillståndsprövning biståndsbedömt trygghetsboende					
Intäkter	210	370	430	490	560
Kostnader	8	90	100	120	135
Akkumulerat resultat, utgående	202	483	813	1 183	1 608
Inkomsttitel 2714, Vitesförelägganden					
Intäkter	39 821	45 000	45 000	45 000	45 000

IVO:s avgiftsintäkter beskrivs här i korthet.

Avgift för tillståndsprövning och tillsyn över blod- och vävnadsverksamheter

Den som ansöker om tillstånd att bedriva blodverksamhet ska enligt förordning (2006:497) om blodsäkerhet betala en ansökningsavgift om 2 000 kronor till IVO samt en årsavgift på 18 000 kronor. Detsamma gäller för den som ansöker om tillstånd att bedriva en vävnadsinrättning enligt förordningen (2008:414) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga vävnader och celler. När tillstånd innehas betalas en årsavgift om 18 000 kronor till IVO. Verksamheterna inspekteras minst vartannat år och inspektionen ligger som grund för förlängning av tillstånd. Full kostnadstäckning ska gälla.

I tabell 2 redovisas prognos och resultat för kostnader för enbart tillståndsprövningen av dessa två verksamheter. Detta enligt tidigare sätt att redovisa. Av tabell 3 framgår kostnaderna för IVO:s tillsyn av dessa verksamheter för åren 2014-2019. I tabell 4 redovisas sedan en sammanställning av ackumulerat resultat, där även kostnaden för tillsynen av verksamheterna inkluderats.

Tabell 3. Kostnader för tillsyn av blod- och vävnadsverksamhet 2014-2019

TKR	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tillsyn över blod-, vävnads- och cellverksamhet	2 896	3 881	2 996	2 918	4 264	4 383

Tabell 4. Justerat ackumulerat resultat för blod- och vävnadsverksamheter, utgående år 2019

TKR	2019
Akkumulerat överskott blodverksamheter (se tabell 2)	4 383
Akkumulerat överskott vävnads. Och cellverksamheter (se tabell 2)	3 126
Kostnader för tillsyn över verksamheterna (se tabell 3)	21 338
Akkumulerat resultat	-13 235

IVO föreslår att kostnaderna för frekvenstillsynen av blod- och vävnadsverksamheter ska inkluderas i avgiftstabellen och att en ny avgift ska beräknas utifrån det. IVO föreslår att förändringen genomförs till 2021 och att det ackumulerade resultatet för dessa kostnader nollställs i samband med det.

Avgifter för tillståndsprövning för upphandling inom välfärden

Ny reglering för tillståndsprövning enligt SoL och LSS gäller sedan 2019

IVO prövar ansökningar om tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt SoL och

LSS. Genom tillståndsprövningen gör IVO en bedömning om verksamheten har förutsättningar att bedrivas med god kvalitet och säkerhet. Tillstånd krävs exempelvis för verksamheter som bedriver hem för vård eller boende (HVB), bostad med särskild service för funktionshindrade, personlig assistans eller stödboende. Den 1 januari 2019 blev ytterligare verksamheter, såsom hemtjänst, tillståndspliktiga efter beslut av riksdagen.

Riksdagen har också beslutat att de enskilda aktörer som vill vara verksamma inom socialtjänstområdet ska stå för den kostnad det innebär för IVO att handlägga/utreda ansökan om att bedriva tillståndspliktig verksamhet. Sedan den 1 januari 2019 är därför ansökningar om tillstånd och ändringsansökningar förenade med en avgift. Dessa bestämmelser gäller såväl de verksamhetstyper som sedan tidigare omfattades av tillståndsplikt som de verksamheter som blev tillståndspliktiga från den 1 januari 2019.

Principen om full kostnadstäckning bör inte gälla för dessa ansökningar

Avgiften för en ny ansökan är 30 000 kr. Avgiften för ansökan om ändring av befintligt tillstånd är 21 000 kr. Principen om full kostnadstäckning ska gälla. IVO anser dock att denna princip bör frångås.

Med avgifter kan vissa positiva effekter uppnås, såsom att de ansökningar som lämnas in är bättre förberedda och att aktörer inte ansöker om tillstånd för verksamheter de egentligen inte har för avsikt att bedriva. Avgiften måste dock sättas i relation till det som den ska uppnå.

Sedan avgifterna infördes har antalet ansökningar om ändring minskat i sådan omfattning att IVO bedömer att de fått negativa konsekvenser. Det finns till exempel en risk för att tillståndshavarna inte ansöker om ändringar de faktiskt gör eller avstår från eller senarelägger utveckling av verksamheten. Detta riskerar att leda till sämre kvalitet för brukarna inom verksamheterna och urholka tillståndsplikten. IVO anser alltså att det finns skäl att överväga att avskaffa avgiften för ändringsansökningar.

Avgiften bör inte hindra företag att göra förändringar i eller bedriva utveckling av befintlig verksamhet. Avgiften bör heller inte ligga på en sådan nivå att den hindrar företag med förutsättningar att bedriva en verksamhet av god kvalitet och säkerhet att ansöka om tillstånd. IVO anser därför att det finns skäl att åter se över avgiftsnivåerna och differentieringsprinciper. IVO har utvecklat dessa resonemang i det avgiftssamråd vi haft med Ekonomistyrningsverket.

IVO har en obalans i kostnadstäckningen för dessa tillståndsansökningar

Kostnaderna för hanteringen av tillståndsansökningar för verksamheter enligt SoL och LSS är avsevärt högre än de kostnader som beräknades i IVO:s regleringsbrev för 2019. Det beror främst på en felaktig beräkning i regleringsbrevet. Den beräknade kostnaden (73,8 mnkr) utgår där från IVO:s kostnader för den utökade tillståndsplikten som infördes den 1 januari 2019. Som tidigare nämnt blev dock all tillståndsprövning enligt SoL och LSS avgiftsbelagd vid samma tidpunkt. IVO hade redan en kostnad om 80 mnkr för de befintliga tillståndsärendena varför en förväntad kostnad om 153,8 mnkr hade varit korrekt.

Obalansen kan också förklaras av att inflödet av ärenden har varit lägre än väntat. Som tidigare nämnt har antalet ändringsansökningar minskat drastiskt. Dessutom inkom många ansökningar till IVO under de sista dagarna av 2018. Detta bedömer IVO beror på att många ville ansöka innan IVO började ta ut avgifter. Dessa skulle sannolikt fördelats jämnt under 2019. Nu blev istället konsekvensen att IVO:s kostnad för ärenden som inkom under 2018 uppstod under 2019.

Ytterligare anledningar är att den nya regleringen, som innefattar såväl nya tillståndsplikter som ytterligare krav på insikt, ekonomiska förutsättningar och lämplighet hos ägare och ledning, har ökat styckkostnaden för tillståndsärenden. Med anledning av den nya regleringen har IVO bedrivit ett nödvändigt utvecklingsarbete som tagit resurser i anspråk. Dessutom har ytterligare moment i hanteringen tillkommit. IVO har också rekryterat personal och omfördelat arbetsuppgifter för att hantera de nya ärendeslagen. Dessa omständigheter har sammantaget lett till en högre styckkostnad.

Vid estimering av kostnader och intäkter för åren 2020-2023 har IVO beaktat det avtagande inflödet av ansökningar sedan avgifterna infördes. Uppskattningen har, som utgångspunkt, baserats på inflödet av ansökningar under sista tertialen 2019. IVO bedömer att det vid denna tidpunkt skett en viss stabilisering i inflödet.

Avgifter avseende biståndsbedömt trygghetsboende

Den 2 april 2019 blev ytterligare en boendeform tillståndspliktig: biståndsbedömt trygghetsboende. Ansökningar om tillstånd för denna verksamhet blev, liksom andra tillståndsansökningar enligt SoL, förenade med en avgift.

Ansökningar om att bedriva denna typ av verksamhet har varit färre än uppskattat, antagligen på grund av ett lågt intresse för att starta denna typ av verksamhet. IVO har mottagit sju ansökningar sedan boendeformen infördes och blev tillståndspliktig. Kostnaderna för ärendeslaget har under 2019 således varit ringa. De låga kostnaderna beror också på att handläggningen av dessa ärenden är mindre tidskrävande än andra tillståndsprövningar samt att alla ärenden som inkom under 2019 ännu inte har behandlats. Tillståndsansökningar behandlas i turordning och kostnaden för de som ännu inte behandlats uppstår således under 2020.

IVO anser att tillståndsprövningen för denna verksamhet ska redovisas tillsammans med övrig tillståndsprövning enligt SoL och LSS. IVO föreslår därför att posten för biståndsbedömt trygghetsboende slås ihop med posten för tillståndsprövning för upphandling i välfärden i tabellen i regleringsbrevet för IVO.

Sanktionsavgifter i processen för ej verkställda beslut och gynnande domar

IVO kan ansöka om särskild avgift vid förvaltningsdomstol när det står klart att en kommun inte utan oskäligt dröjsmål tillhandahållit ett bistånd enligt SoL eller en insats enligt LSS som någon är berättigad till enligt ett beslut av kommunen.

Investeringar i anläggningstillgångar

Verksamhetsinvesteringar för kommande år avser främst lokalrelaterade investeringar, men även beräknade investeringar i immateriella anläggningstillgångar.

Tabell 5. Verksamhetsinvesteringar

TKR	År 2019 Utfall	År 2020 Prognos	År 2021 Beräkn.	År 2022 Beräkn.	År 2023 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter mm	0	5 000	8 000	5 000	4 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier, installationer mm	3 157	400	6 000	6 000	3 000
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	2 057	0	2 700	2 700	2 500
Summa verksamhetsinvesteringar	5 214	5 400	16 700	13 700	9 500
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret	5 214	5 400	16 700	13 700	9 500
Summa finansiering	5 214	5 400	16 700	13 700	9 500

Lokalrelaterade investeringar

Som IVO har beskrivit i tidigare budgetunderlag ställer vi om våra lokaler till att bli mer flexibla och yteffektiva. I samband med omställningarna säkerställer vi också att vi har säkerhetsklassade arkiv, där vi bedömer att det behövs. De lokalrelaterade investeringarna avser således i huvudsak:

- Förbättringsutgift på annans fastighet i form av säkerhetsklassade arkiv och säkerhetsteknik (lås-, larm- och passersystem).
- Övriga inventarier i form av kompletterande möbler, arkivinredning, belysning, med mera.

Under 2019 upphörde ett av våra hyreskontrakt och vi flyttade en avdelning till en ny lokal i december 2019. Vi minskade samtidigt vår yta med cirka 800 kvadratmeter.

För 2020 har vi inga beslutade omställningar av lokaler utan prognostiserar för enstaka kompletterande arkivinredningar och dylikt. Nyupplåning för år 2020 i tabell 6 avser investeringar som har aktiverats i december 2019, efter låneupptagning.

För 2021 har vi en redan beslutad flytt. Intentionen är dock att ställa om ytterligare en lokal mot slutet av 2021. För 2022 prognostiserar vi två omställningar, men ingen är beslutad vid budgetunderlagets inlämnande.

Immateriella anläggningstillgångar

Under 2019 har IVO bytt IT-leverantörer. Omställningen har varit komplex och omfattande, främst på grund av att hela IT-miljön byttes på en och samma gång. Fokus i genomförandet har varit att prioritera det som är mest verksamhetskritiskt. När större delen av införandet av nya leverantörer nu är genomfört fortsätter utvecklingsarbetet med att nyttja digitaliseringens potential vad gäller att skapa tillförlitliga tjänster, utveckla informationshanteringen och effektivisera våra processer. Som ett led i det fortsatta utvecklingsarbetet ser vi att aktivering av immateriella anläggningstillgångar, i form av utveckling av IT-system, kan bli aktuellt och i närliggande tid. Inga investeringar är dock beslutade vid budgetunderlagets inlämnande.

Låneram för verksamhetsinvesteringar

För 2020 har låneramen sänkts till 25 miljoner kronor, efter förslag från IVO. För att finansiera både lokalrelaterade och immateriella investeringar ser IVO ett behov av att återigen höja låneramen från och med år 2021.

Tabell 6. Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

TKR	År 2019 Utfall	År 2020 Prognos	År 2021 Beräkn.	År 2022 Beräkn.	År 2023 Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	19 784	16 372	21 477	29 292	33 234
Nyupplåning	1 050 ⁸	10 614	16 700	13 700	9 500
Amorteringar	-4 462	-5 509	-8 885	-9 758	-10 867
UB lån i Riksgäldskontoret	16 372	21 477	29 292	33 234	31 867
Beslutad och föreslagen låneram	30 000	25 000	35 000	35 000	35 000
Ränteutgifter	0	30	51	94	130
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 9, anslag 8:2	4 462	5 539	8 936	9 852	10 997
Summa amorteringar och ränteutgifter	4 462	5 539	8 936	9 852	10 997

⁸ Differensen mellan nyupplåning år 2019 och lån i Riksgäldskontoret i tabellen för verksamhetsinvesteringar beror på att lånet i Riksgäldskontoret regleras mot utgående balans per november. De avskrivningar och investeringar som görs i december är alltså inte medräknad i UB lån i Riksgäldskontoret. I december 2019 flyttade IVO in och aktiverade anläggningstillgångar för en ny lokal.

Lokalförsörjning

IVO fortsätter arbetet med att hitta mer verksamhetsanpassade lokaler med medföljande minskning av antalet kvadratmeter. Under 2019 flyttade regionkontoret i Malmö till nya lokaler. I och med detta minskade vi vår yta med 806 kvadratmeter. Arbetet går under de närmsta åren vidare med att ställa om våra kontor i Göteborg, Örebro, Jönköping och Umeå till mer flexibla och yteffektiva lokaler.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon: 010-788 50 00
registrator.vss@ivo.se
www.ivo.se

